

ZAVRŠNA RIJEČ ZAGREBAČKOG NADBISKUPA NA TEOLOŠKO-PASTORALNOM TJEDNU

27. siječnja 1978.

DRAGA BRAĆO!

Zahvaljujem organizatorima, sudionicima i svim aktivnim suradnicima ovog Tečaja. Zahvaljujem i svima vama za vašu prisutnost i pažnju prema temi koju je Tečaj obrađivao: sakrament krsta.

U sadržaju ove teme nude se mnoge teme; postavljaju se mnoga pitanja; otkrivaju se i mnoge tjeskobe, pogotovo u našoj situaciji i općenito u svijetu koji je preplavljen ateizacijom.

Što znači prisutnost Crkve i prisutnost krštenih u svijetu koji se praktičkim i teoretskim materijalizmom sve više učvršćuje u uvjerenju da je ovozemnost jedini smisao života; da čovjek ne treba duhovnih vrijednosti, koje bi mu bile nužne za odgoj savjesti, jer on svojom snagom i mudrošću pokreće svijet.

Ovih dana je izišla kod nas knjiga Viktora Frankla, psihijatra u Beču, pod naslovom »Zašto se niste ubili?«. (Biblioteka »Oko 3 ujutro«, Odra 1978.) Frankl je prošao kroz koncentracione logore. Stekavši iskustvo takve životne situacije on je postao autor tako zvane logoterapije. Uvjeravajući čovjeka-patnika da postoji bezuvjetni smisao života u koji treba bezuvjetno vjerovati, on ga želi izvući iz njegovih psihoza i neuroza; on mu želi pomoći da izdrži do kraja.

Frankl kaže: »Ljudsko biće nije stvar kakve su ostale stvari. Stvari determiniraju jedna drugu, a čovjek konačno sam sebe determinira. Što postane — u granicama svojih sposobnosti i svoje okoline — učinio je sam. U koncentracionim logorima — tim pravim zavodima za testiranje — promatrali smo svoje drugove i bili svjedoci da se neki ponašaju poput svinja, a drugi opet poput svetaca. U čovjeku se krije mogućnost obojega; što će tko ostvariti zavisi od njegovih odluka, a ne od uvjeta.«

»Naša je generacija realistična, jer smo upoznali čovjeka kakav doista jest. Na kraju krajeva, plinske je komore u Oswiecimu izumio čovjek; ali je čovjek tekođer bio onaj koji je u te komore ulazio uspravno — s molitvom Gospodnjom ili sa šema Yisrael na ustima« (ib. str. 111).

Možda su neke od ovih misli i za nas korisne. Kad razmišljamo o sakramentu krsta i o Crkvi kao zajednici krštenika, vidimo da se u čovjeku

mora nešto dogoditi da bi se očovječio svijet, da bi se očovječili svi odnosi među ljudima.

Poznati marksist Leopold Trepper u svojoj knjizi »Velika igra«, opisujući što je sve žrtvovao za ostvarenje zamisli svijeta u koju je vjerovao, priznaje: »Nismo uspjeli promijeniti čovjeka«.

Može li se čovjek sam po sebi promijeniti? Ta bijeda čovjeka i otuđenost čovječanstva predstavlja otvoren prostor za Božje spasenje, za prisutnost Spasiteljstvu, za krštenje kao božanski početak novoga čovjeka.

»Ovo znamo: naš je stari čovjek zajedno s njim raspet, da onemoća ovo grešno tijelo, te više ne robujemo grijehu« (Rim 6,6).

»Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist. A što sada živim u tijelu, u vjeri živim u Sina Božjega koji me ljubio i predao samoga sebe za mene« (Gal 2,20).

To je Pavlova ispovijest o onoj promjeni koja se u njemu dogodila krštenjem. Tu nutarnju promjenu čovjeka donijeli su apostoli onom isto tako otuđenom poganskom svijetu. Krštenjem se počelo mijenjati lice zemlje, svijet i ljudski odnosi u svojim dubinama. To nam svjedoče Djela apostolska kada opisuju tu novu zajednicu krštenih kao zajednicu jednoga srca i jedne duše; (Dj 4, 32). Tako i Pavao kada piše Filemonu da primi Onezima kao brata (Fil 8—21).

Spasitelj je rođen i ovom svijetu i ovom vremenu. Zato Crkva ima i danas isti poziv, isto poslanje da krštenjem, dakle snagom Duha a ne ljudskim silama, mijenja čovjeka i svijet.

Govorilo se o tome da li ćemo se opredijeliti za pojam naroda Božjega ili pojam malog stada, ili pojam kvasca. To ne bi trebalo postaviti alternativno nego uzeti cjelovito: i Božji narod i malo stado i kvasac. Intenzitet učinkovitosti krštenja razvit je u svakom čovjeku i tajna je svakog čovjeka.

I mi se često puta nalazimo pred stijenjem koji tinja i pred napuklom trskom. Osluškujući Kristovo Srce, mislim da nećemo nikada pogriješiti ako budemo s velikom strpljivošću i ljubavlju nastojali ražariti stijenj što tinja i izliječiti napuklu trsku. Jer narod ne predstavljaju samo zdravi; u narodu ima i slijepih i gluhih. A Crkva, kao veliki Božji narod, putuje kroz povijest sa svim svojim članovima, uvijek živa u nadi da se u svakom može dogoditi obraćenje, da se u svakom može probuditi krsna milost i postati princip novog života.

Intenzitet krštenja će u Crkvi biti uvijek događaj kvasca i malog stada. Članovi Crkve koji su na osobit način odlučili da žive intenzitet vjere, nade i ljubavi imaju poziv kvasca. To je u prvom redu dužnost nas svećenika, biskupa, redovnika i redovnica. Mi moramo živjeti rast otajstva krštenja. Mi moramo u ljudima neprestano buditi svijest krštenja; otkrivati im da postoji bezuvjetni smisao u koji treba bezuvjetno vjerovati da bi onda mogli prebroditi sve napasti, sve kušnje i patnje, kako kaže Frankl. Naša katehizacija, naša evangelizacija, naše propovijedi, sve mora služiti tome da se u kršteniku događa krštenje i da svjesno živi ucjepljenost u Isusa Krista.

Želimo da i naše misije u gradu Zagrebu potaknu vjernike da iz dubine svoje svijesti krštenja žive današnju situaciju svijeta i da uspravno stoje u svim kušnjama života.

Prolaziti kroz život s molitvom Gospodnjom na usnama u svijetu koji više ne moli nego proklinje, to je krštenik, zapaljeno svjetlo.

Zato ne smijemo nikada sustati, nikada klonuti, nikada gubiti nade, spasenje svijeta nije naša stvar. Mi smo samo ponizni službenici, Spasitelj je Isus Krist koji neprestano djeluje svojim Svetim Duhom. On ne djeluje uvijek po našem receptu, ali uvijek djeluje i ima svoje skrivene načine kako razgovara s dušama. Treba vjerovati u snagu Duha.

Podimo od sebe! Oživimo milosnu svijest vlastitog krštenja; shvatimo potrebu riječi Božje kroz duhovno štivo, teološki studij, mjesečne rekolleksije i duhovne vježbe. Sve su to blagoslovljene prigode za naše osvješćenje.

Ali krštenik nije osamljenik u svijetu; on je zajednica u svijetu; krštenik je uključen u Crkvu.

I mi bismo morali svjedočiti to zajedništvo koje je utemeljeno na krštenju. Krštenjem smo postali na otajstveni način krvno srodni s Utjelovljenom Riječi, krvno srodni s Ocem, Sinom i Duhom Svetim. Ta, rekao bih, ista otkupiteljska krv teče našim žilama. Zar nismo onda braća? A što mi često činimo od tog svog bratstva?!

Bratstvo među nama! Ima toliko elemenata koji razbijaju zajedništvo i ubijaju povjerenje, kao da tim svijetom hodaju sami apostoli razdora. Najveći dar što ga je Bog darovao čovjeku, govor, služi kao sredstvo da se čovjek udalji od čovjeka, brat od brata. Koliku vatru može zapaliti ljudski jezik (Jap 3,6—7)! Kolike riječi padaju ne zato da ljude učvrste u bratstvu krštenja, nego da ih zavade i razdijele.

Naš krsni zavjet i naš svećenički red morao bi od nas uvijek činiti apostole zajedništva, apostole pomirenja. Krist je došao zato da donese svoj Mir svakom srcu, svim ljudima. To je i obveza krštenika: biti apostol pomirenja čovjeka s Bogom i čovjeka s čovjekom.

Razmišljanja o sakramentu krsta nisu teorija koja se odnosi samo na one kojima smo mi poslani nego je ta riječ upućena i nama. Ako se mi budemo pokazali kao kvasac i malo stado vjernih i složnih u istini i ljubavi, onda ćemo liječiti bolesne i dizati klonule; bit ćemo pomiritelji razdijeljenih i zavađenih, NOSIOCI MIRA. Počnimo te metode naše pastoralne logoterapije!

Neka sva naša nastojanja prati zagovor Bogorodice. Ako budemo otvoreni njezinim nadahnućima i primjeru, naći će Duh Sveti u nama slobodan prolaz i otvoren put. Amen